

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

- การแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในพื้นที่เกาะยาว จังหวัดพังงา
- การจัดการสิ่งแวดล้อมคลองอำแพง
- อุบัติภัยด้านสารเคมี
- การแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนจากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม

<http://www.pcd.go.th>

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

หมายเหตุมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

ทั ก ท า ย

หมายเหตุมลพิษฉบับนี้ นอกจากจะนำเสนอ สถานการณ์มลพิษในด้านต่าง ๆ ทั้งสถานการณ์ คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ สถานการณ์ระดับเสียง รวมทั้งสถิติเรื่องร้องทุกข์และอุบัติภัยด้านสารเคมี เช่นเดียวกับฉบับก่อนแล้ว ในครั้งนี้ซึ่งเป็นช่วงหน้าฝน ปัญหามลพิษต่าง ๆ ทั้งมลพิษทางน้ำ ทางอากาศ จะไม่รุนแรงเท่าช่วงหน้าแล้ง เนื่องจากปริมาณ น้ำในแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นจากปริมาณของน้ำฝน ส่วน ฝุ่นละอองในอากาศก็ถูกน้ำฝนชะล้าง จึงทำให้มีค่า ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องน่าสนใจอื่น ๆ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอเกาะยาว จังหวัด พังงา ตามพระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การจัดการมลพิษในพื้นที่คลองอำแพง จังหวัดสมุทรสงคราม ตามพระดำริของ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนจากการเลี้ยงกุ้งชาวแวนาไม

สารบัญ

การแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ในพื้นที่เกาะยาว จังหวัดพังงา.....	3
การจัดการสิ่งแวดล้อมคลองอำแพง.....	5
คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน.....	7
คุณภาพอากาศ.....	9
สถานการณ์ระดับเสียง.....	10
สถิติเรื่องร้องเรียน.....	12
อุบัติภัยด้านสารเคมี.....	13
การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนจากการเลี้ยง	
กุ้งชาวแวนาไม.....	14

ที่ปรึกษา

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นายวรศาสตร์ อภัยพงษ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล

กองบรรณาธิการ

นางสาวจิระนันท์ เหมพุดเสวีรัฐ
หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล
นายนิชร คงเพชร
หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
นางเกวณดิน วงศ์เศรษฐศิริ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวบรรจง ประภานานันท์
พนักงานพิมพ์ดีดชั้น 3
นางสาวพัชรวรรณ แก้วก่า
นักวิชาการเผยแพร่

สนับสนุนข้อมูลโดย

1. สำนักงานเลขาธิการกรม
2. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
3. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
4. สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
5. กองแผนงานและประเมินผล
6. กองนิติการ
7. ฝ่ายตรวจและบังคับการ
8. ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ

ร้องเรียนมลพิษ

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมไทย ด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รับบริการข้อมูลข่าวสารหรือร้องเรียนมลพิษได้ที่ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตู้ ปณ. 33 สามเสนใน กรุงเทพฯ 10400 โทร. 1650 หรือ 0 2298 2605 โทรสาร 0 2298 2596 (E-mail : e-petition@pcd.go.th) หรือ ศูนย์บริการประชาชน กรมควบคุมมลพิษ เว็บไซต์แสดงความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ลงพื้นที่เพื่อประกอบพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2551 พระองค์ทรงรับทราบปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกาะยาว จึงทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ มลพิษทางน้ำ และมลพิษจากขยะมูลฝอยชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน กรมควบคุมมลพิษ

การแก้ไขปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในพื้นที่เกาะยาว จังหวัดพังงา

นางสาวนภาพร ตั้งถิ่นไทย¹

ได้ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย พบว่าพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยของเกาะยาวที่ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังที่ว่าการอำเภอเกาะยาว มีการจัดการขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยล้นพื้นที่ มีกลิ่นเหม็น และน้ำชะขยะมูลฝอยไหลลงป่าชายเลนที่อยู่รอบพื้นที่กำจัดขยะ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิม และจัดหาพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการร่วมกับศูนย์ประสานงานสนองพระราชดำริ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา โดยได้เสนอโครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ไว้ในแผนบูรณาการดังกล่าว

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน มีการแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะสั้น เป็นการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 2 ครั้ง คือ ระหว่างวันที่ 28 - 29 กรกฎาคม 2552 และวันที่ 26 - 27 สิงหาคม 2552 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อำเภอกะยวม จังหวัดพังงา กลุ่มเป้าหมาย คือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้นำชุมชน และเยาวชน ในพื้นที่กะยวม จังหวัดพังงา โดยรายละเอียดของการฝึกอบรมประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเสนอของบประมาณโครงการขนาดเล็กด้านการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยชุมชน จากกองทุนสิ่งแวดล้อม การจัดทำขอบเขตการศึกษาความเหมาะสม ออกแบบรายละเอียด และการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน รวมทั้งการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ในระยะยาว กรมควบคุมมลพิษ จะให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกะยวม โดยให้คำปรึกษาด้านการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิม การจัดหาพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ และการจัดทำขอบเขตการดำเนินงานศึกษาความเหมาะสม และออกแบบรายละเอียดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม สำหรับดำเนินโครงการขนาดเล็กด้านการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ปัญหาด้านขยะมูลฝอยชุมชนของพื้นที่กะยวมได้รับการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามของพื้นที่กะยวม ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อไป

นายสุพจิต สุขกันตะ¹

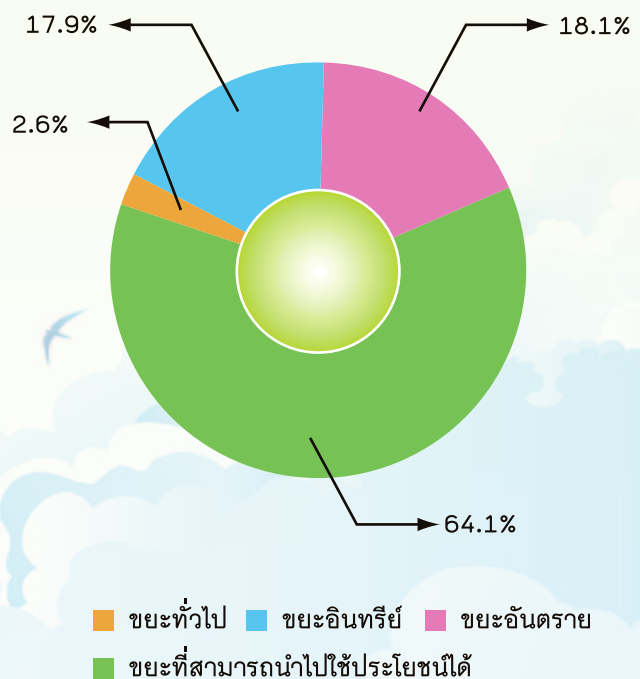
การจัดการสิ่งแวดล้อม คลองอำแพง

การจัดการสิ่งแวดล้อมคลองอำแพง เป็นกิจกรรมหนึ่งในการขับเคลื่อนโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว จังหวัดสมุทรสาคร ตามพระดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่คลองอำแพงให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งด้านการจัดการคุณภาพน้ำและการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างถูกวิธี ทั้งนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ประสานให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษ ดำเนินการสำรวจพื้นที่ และสภาพปัญหา รวมทั้งร่วมกำหนด เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมคลองอำแพง

การจัดการขยะมูลฝอย ผลจากการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะมูลฝอย พบว่าในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง (อบต.อำแพง) ขยะอินทรีย์มีปริมาณมากที่สุดประมาณ ร้อยละ 64.1 รองลงมา ได้แก่ ขยะทั่วไปร้อยละ 18.1 ขยะรีไซเคิลร้อยละ 17.9 และขยะอันตรายร้อยละ 2.6 ซึ่งในปัจจุบัน อบต.อำแพง ยังไม่มีการดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ แต่ให้ประชาชนดำเนินการเผากำจัดขยะมูลฝอยเอง

การสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์ประกอบขยะมูลฝอยพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่พบจากการจัดการขยะมูลฝอย โดยการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบของขยะมูลฝอยดังกล่าว จึงกำหนดการประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อำเภอ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร (ทสจ.สมุทรสาคร) และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (สสภ.5) เพื่อหารือและกำหนดแนวทาง/กิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอ โดยได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ดังนี้

- การอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยอย่างง่าย สำหรับครูและนักเรียนในพื้นที่ อบต.อำเภอ เมื่อวันที่ 26 - 27 สิงหาคม 2552 และวันที่ 1 กันยายน 2552 โดยมีผู้เข้ารับการอบรมรวมทั้ง 3 ครั้งกว่า 300 คน
- การอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอย สำหรับเจ้าหน้าที่ อบต.อำเภอ สมาชิกเครือข่ายสายใยรักแห่งครอบครัวฯ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 โดยมีผู้เข้ารับการอบรมกว่า 140 คน
- การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ โดยนำมาแปรรูปเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการเกษตรสำหรับประชาชนในพื้นที่ และเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัดโดยการเผา และได้จัดฝึกอบรมการใช้งานอุปกรณ์ต้นแบบการผลิตปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมกว่า 140 คน
- ร่วมวางแผนงานและส่งเสริมให้อบต.อำเภอ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ เช่น การจ้างบริษัทเอกชนในการเก็บขนและนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครนครปฐม เป็นต้น

การอบรมให้ความรู้ด้าน 3Rs แก่ครู นักเรียน ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป

การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ เพื่อผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ

การประชุมร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อวางแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

การดำเนินงานขึ้นไป กรมควบคุมมลพิษร่วมกับ ทสจ.สมุทรสาคร และ สสภ.5 จะลงพื้นที่เพื่อตรวจและติดตามผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ อบต.อำเภอ และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านการเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ รวมทั้งร่วมวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ครูและนักเรียน ในพื้นที่เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกด้านการจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน

นางสาวสมพร ศรีคำภา¹ นางชญากา คำเกียง²

คุณภาพน้ำของแม่น้ำสายสำคัญ 16 สาย และแหล่งน้ำนิ่ง 1 แหล่ง คือ ทะเลสาบสงขลา (ทะเลหลวง และทะเลน้อย) ประเมินคุณภาพน้ำโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม ร้อยละ 21 58 และ 21 ตามลำดับ พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม คือ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) การปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ตามลำดับ ซึ่งสรุปผลคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำโดยรวมในแต่ละภาคเป็นดังนี้

ภาคเหนือ ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากแม่น้ำ 4 สาย ได้แก่ แม่น้ำปิง วัง ยม และน่าน พบว่า

- แม่น้ำปิง ยม คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี
- แม่น้ำวัง น่าน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากแม่น้ำ 2 สาย ได้แก่ แม่น้ำมูล และชี พบว่า

- แม่น้ำมูล คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี
- แม่น้ำชี คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้

ภาคตะวันออก ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากแม่น้ำ 7 สาย ได้แก่ แม่น้ำเวฬุ บางปะกง ตราด ประแสร์ จันทบุรี ระยองตอนบน ระยองตอนล่าง และพังราด พบว่า

- แม่น้ำเวฬุ คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี
- แม่น้ำบางปะกง ตราด ประแสร์ จันทบุรี และระยองตอนบน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- แม่น้ำพังราด และระยองตอนล่าง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม คือ TCB FCB BOD และ DO ตามลำดับ

ภาคใต้ ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากแม่น้ำ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำสายบุรี ปัตตานี และตรัง และแหล่งน้ำนิ่ง 1 แห่ง คือ ทะเลสาบสงขลา (ทะเลหลวง และทะเลน้อย) พบว่า

- แม่น้ำสายบุรี ปัตตานี และตรัง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- ทะเลน้อย และทะเลหลวง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม คือ TCB FCB BOD และ DO ตามลำดับ

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

² นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม โดยพิจารณาจากพารามิเตอร์ พบว่า ส่วนใหญ่มาจากน้ำทิ้งชุมชน รวมทั้งน้ำทิ้งจากกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ กิจกรรมด้านอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อน จากสาเหตุดังกล่าว จึงควรมีการรณรงค์ให้ประชาชน มีการจัดการน้ำเสียที่ต้นทางโดยการบำบัดน้ำเสียที่บ้านเรือน น้ำนํ้าที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน และเดินระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด เพื่อลดการใช้ทรัพยากร ลดการใช้พลังงาน และลดการเกิดของเสียและน้ำเสียจากสถานประกอบการ และมีการบำบัดน้ำเสียก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สรุปเกณฑ์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจืดทั่วประเทศรอบ 3 เดือน (กรกฎาคม - กันยายน 2552)

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	แหล่งน้ำผิวดินในภาคต่าง ๆ ของประเทศ					ร้อยละของ แหล่งน้ำ ทั้งหมด
	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคใต้	
 ดี	ปึง ยม	-	มูล	เวฬุ	-	21
 พอใช้	วัง น่าน	-	ชี	บางปะกง ตราด ประแสร์ จันทบุรี ระยองตอนบน	สายบุรี ปัตตานี ตรัง	58
 เสื่อมโทรม	-	-	-	พังราด ระยองตอนล่าง	ทะเลน้อย* ทะเลหลวง*	21
 เสื่อมโทรมมาก	-	-	-	-	-	-

* หมายถึง แหล่งน้ำนิ่ง

คุณภาพอากาศ

นางสาวพิพร เพชรทอง¹ นางสาวมติกา ประชามานิตกุล²

สถานการณ์คุณภาพอากาศของประเทศไทยในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 ในภาพรวมดีขึ้นกว่าช่วงไตรมาสที่ผ่านมา แต่ยังคงพบฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) หรือฝุ่นขนาดเล็ก และก๊าซโอโซน (O₃) เกินมาตรฐานเล็กน้อยในบางพื้นที่ ส่วนสารมลพิษอื่น ๆ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

กรุงเทพมหานคร : พบฝุ่นขนาดเล็ก มีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเกือบทุกพื้นที่ โดยค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 8.1 - 165.0 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) ยกเว้นพื้นที่ริมถนน เฉพาะบริเวณถนนพหลโยธิน เกินมาตรฐาน 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ส่วนบริเวณริมถนนสายอื่นและพื้นที่ทั่วไปซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ยังมีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐาน PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 120 มคก./ลบ.ม.)

ก๊าซโอโซน ตรวจพบเกินมาตรฐานเล็กน้อยเฉพาะพื้นที่ทั่วไป โดยค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 0 - 123 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) (มาตรฐานเฉลี่ย 1 ชั่วโมงไม่เกิน 100 ppb) บริเวณที่พบเกินมาตรฐาน ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์ราชบุรีบูรณะ และกรมอุตุนิยมวิทยาบางนา เกินมาตรฐานเพียงพื้นที่ละ 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 0.1 และ 0.05 ตามลำดับ

O₃ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เกินมาตรฐาน
 ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

พื้นที่	ต่ำสุด - สูงสุด (ppb)	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน/จำนวนวันที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
พื้นที่ทั่วไป		
1. ที่ทำการไปรษณีย์ราชบุรีบูรณะ	2 - 114	2/1,975 (0.1)
2. กรมอุตุนิยมวิทยาบางนา	0 - 123	1/1,990 (0.05)

ปริมณฑล : ปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทุกพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 11.5 - 76.7 มคก./ลบ.ม. โดยพบสูงสุดที่ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ

ก๊าซโอโซน เฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 0 - 115 ppb ตรวจพบเกินมาตรฐานเฉพาะบริเวณการเคหะชุมชนบางพลี โรงไฟฟ้าพระนครใต้ และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพฯ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เท่านั้น พบเกินมาตรฐาน 3 วัน 2 วัน และ 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 0.3 0.1 และ 0.05 ตามลำดับ

O₃ ที่ตรวจวัดได้ในพื้นที่ปริมณฑล
 ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (ppb)	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน/จำนวนวันที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
จังหวัดสมุทรปราการ		
1. การเคหะชุมชนบางพลี	0 - 115	6/2,062 (0.3)
2. โรงไฟฟ้าพระนครใต้	0 - 104	2/1,958 (0.1)
3. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพฯ พระประแดง	0 - 114	1/2,193 (0.1)

พื้นที่ต่างจังหวัด : พบฝุ่นขนาดเล็ก มีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเกือบทุกพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 6.2 - 151.4 มคก./ลบ.ม. ยกเว้นจังหวัดสระบุรี (สถานีตำรวจภูธรตำบลหน้าพระลาน) เพียงพื้นที่เดียวที่พบเกินมาตรฐาน 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ก๊าซโอโซนเฉลี่ย 1 ชั่วโมงในพื้นที่ต่างจังหวัดตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0 - 124 ppb ตรวจพบเกินมาตรฐานเฉพาะภาคตะวันออก บริเวณที่พบก๊าซโอโซนเกินมาตรฐาน ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี (สำนักงานสามัญศึกษา) เกินมาตรฐาน 4 และ 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และ 0.2 ตามลำดับ ส่วนจังหวัดระยอง (สถานีอนามัยมาบตาพุด อบต.ตาสีหิ) เกินมาตรฐานพื้นที่ละ 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 0.05

O₃ ที่ตรวจวัดได้ในพื้นที่ต่างจังหวัด
 ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (ppb)	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน/จำนวนวันที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
ภาคตะวันออก		
1. อบต.วังเย็น จ.ฉะเชิงเทรา	2 - 119	11/2,041 (0.5)
2. สนง.สามัญศึกษา จ.ชลบุรี	0 - 124	5/2,094 (0.2)
3. สถานีอนามัยมาบตาพุด จ.ชลบุรี	0 - 104	1/2,094 (0.05)
4. อบต.ตาสีหิ จ.ชลบุรี	0 - 103	1/2,065 (0.05)

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

² นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

สถานการณ์ระดับเสียง

นางสาวนันทวัน ว.สิงหะเชนทร์¹ นางมณชนก แก้วสลับนิล²

ระดับเสียงในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 บริเวณริมถนนระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 62.5 - 76.8 เดซิเบลเอ (dBA) เกินมาตรฐานร้อยละ 58 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด (มาตรฐานระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง กำหนดไม่เกิน 70 dBA) โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 69.4 dBA ส่วนบริเวณพื้นที่ทั่วไประดับเสียงส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 49.3 - 75.8 dBA เกินมาตรฐานร้อยละ 4 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด และมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 59.2 dBA

สำหรับในพื้นที่ต่างจังหวัด บริเวณริมถนนระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 57.5 - 73.3 dBA เกินมาตรฐานร้อยละ 11 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.1 dBA ส่วนบริเวณพื้นที่ทั่วไป มีค่าอยู่ในช่วง 43.9 - 69.9 dBA อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.4 dBA

ตารางที่ 1 ระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

จังหวัด	สถานี	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ)		จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน (ร้อยละ)
		ต่ำสุด - สูงสุด	เฉลี่ย*	
พื้นที่ริมถนน				
กรุงเทพมหานคร	สนามกีฬาการเคหะชุมชนห้วยขวาง ถ.ประชาสงเคราะห์	63.7 - 68.7	65.3*	0
	วงเวียน 22 กรกฎาคม ถ.สันติภาพ	66.0 - 74.7	71.8*	99
	สถานีไฟฟ้าอโยธยาบุรี ถ.อินทพรพิทักษ์	65.8 - 71.2	69.5*	22
	สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ถ.ลาดพร้าว	71.3 - 73.1	71.9*	100
	การเคหะชุมชนดินแดง ถ.ดินแดง	68.9 - 75.0	71.6*	98
	พารุรัด ถ.ตรีเพชร	75.0 - 76.8	75.9*	100
นนทบุรี	กรมพลังงานทดแทน ถ.บางกรวย-ไทรน้อย	64.0 - 70.2	65.6*	3
สมุทรสาคร	แขวงการทางสมุทรสาคร ถ.เพชรเกษม	62.5 - 68.5	63.5*	0
พื้นที่ทั่วไป				
กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนบดินทรเดชา ซ.ลาดพร้าว 122	51.2 - 69.9	58.9*	0
	การเคหะชุมชนคลองจั่น ถ.สุขาภิบาล 1	53.4 - 60.9	55.8*	0
	โรงเรียนนนทรีวิทยา ถ.นางลิ้นจี่	51.8 - 75.8	65.9**	46
	โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม ถ.เอกชัย	53.2 - 66.1	60.9*	0
ปทุมธานี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต	49.3 - 68.4	57.4*	0
นนทบุรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	53.9 - 65.3	56.1*	0
มาตรฐาน		70.0		

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ที่ตรวจวัดในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

** หมายถึง แสดงข้อมูลเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2552

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
² นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

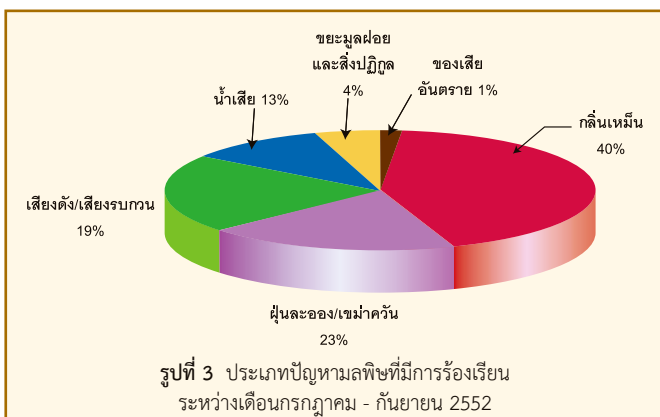
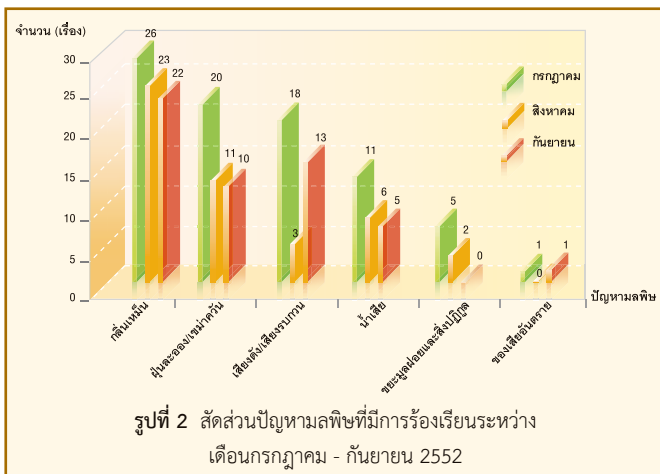
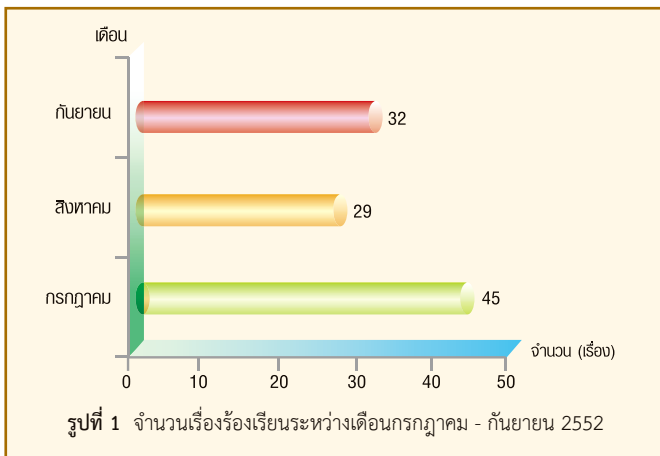
ตารางที่ 2 ระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ในพื้นที่ต่างจังหวัด เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

จังหวัด	สถานี	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ)		จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน (ร้อยละ)
		ต่ำสุด - สูงสุด	เฉลี่ย*	
พื้นที่ริมถนน				
สระบุรี	สถานีตำรวจภูธรหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ	59.2 - 72.9	69.4*	76
เชียงใหม่	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อ.เมือง	60.7 - 65.0	62.8*	0
ขอนแก่น	บ้านพักปลัดอำเภอ อ.เมือง	62.4 - 66.7	64.4*	0
นครราชสีมา	บ้านพักทหาร มณฑลทหารบกที่ 21 อ.เมือง	59.0 - 66.9	61.8**	0
ชลบุรี	ศูนย์เยาวชนเทศบาลตำบลศรีราชา อ.ศรีราชา	57.7 - 66.6	59.4*	0
ชลบุรี	สำนักงานเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อ.ศรีราชา	59.2 - 68.8	64.7**	0
ระยอง	สถานีอนามัยมาบตาพุด อ.เมือง	61.4 - 68.7	64.7**	0
ภูเก็ต	ศูนย์บริการสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต อ.เมือง	58.9 - 63.1	60.6*	0
สงขลา	เทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่	57.5 - 73.3	60.2*	0
พื้นที่ทั่วไป				
เชียงใหม่	ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ อ.เมือง	43.9 - 60.3	50.0*	0
ลำปาง	ศาลหลักเมือง อ.เมือง	51.8 - 64.3	56.0*	0
สระบุรี	สถานีดับเพลิง (เขาน้อย) อ.เมือง	55.7 - 63.2	57.8*	0
สระบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ	50.2 - 66.2	54.6*	0
สระบุรี	วัดถ้ำศรีวิไล อ.เฉลิมพระเกียรติ	51.3 - 68.7	56.1*	0
ระยอง	ชุมสายโทรศัพท์จังหวัดระยอง อ.เมือง	55.0 - 66.2	57.1*	0
ชลบุรี	สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี อ.เมือง	57.4 - 69.9	63.3*	0
มาตรฐาน		70.0		

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ที่ตรวจวัดในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

** หมายถึง แสดงข้อมูลเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2552

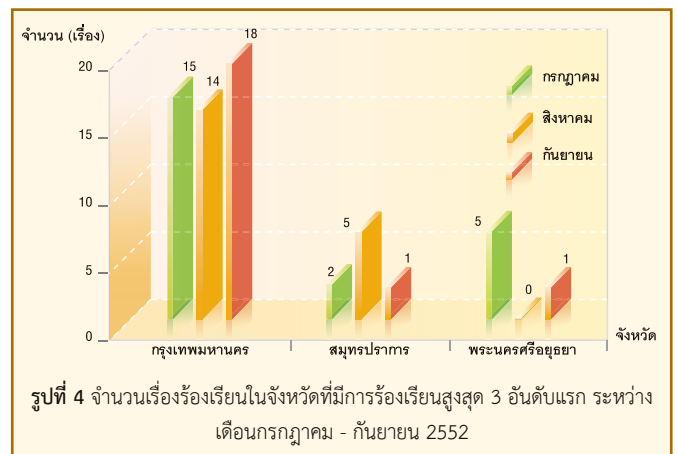
การร้องเรียนด้านมลพิษระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 106 เรื่อง โดยพบว่าในเดือนกรกฎาคมมีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 45 เรื่อง (รูปที่ 1) ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน คิดเป็นร้อยละ 23 ปัญหาเสียงดัง/เสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 19 ปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 13 ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล คิดเป็นร้อยละ 4 และปัญหาความสั่นสะเทือน คิดเป็นร้อยละ 1 (รูปที่ 2 และรูปที่ 3)

สถิติเรื่องร้องเรียน

นางสาวกานต์ลิณี ดวงดี¹

จังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงที่สุด 3 อันดับแรก ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการและพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ โดยมีเรื่องร้องเรียนรวม 61 เรื่อง จาก 106 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 58 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งประเทศ (รูปที่ 4 และตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียนสูงที่สุด 3 อันดับแรก ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552

เขตพื้นที่	จำนวนเรื่อง
กรุงเทพมหานคร	47
สมุทรปราการ	8
พระนครศรีอยุธยา	6
รวม	61
จังหวัดอื่น ๆ	45
รวม	106

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่จำนวน 87 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 82 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ฝ่ายตรวจและบังคับการ

อุบัติเหตุด้านสารเคมี

นายสุเมธา วิเชียรเพชร¹ นางสาวพรรณวดี สิงห์แก้ว²

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษได้รวบรวมสถิติการเกิดอุบัติเหตุสารเคมี ในรอบ 3 เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 ซึ่งเกิดขึ้นทั้งหมด 6 ครั้ง แบ่งเป็นอุบัติเหตุสารเคมี 3 ครั้ง คือ 1) สารเคมีรั่วไหลลงคลอง ทำให้ปลาตายบริเวณการทำเรือแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร 2) รถบรรทุกก๊าซไนโตรเจนพลิกคว่ำบริเวณถนนโอบหนึ่งฝั่งขาออก นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง 3) กรณีกลิ่นเหม็นฉุนจากการรื้อถอนอาคารเก็บสารเคมี เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร และการลักลอบทิ้งกากของเสียและสารอันตราย 3 ครั้ง คือ

- 1) การลักลอบทิ้งกากของเสียบริเวณ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
- 2) การลักลอบทิ้งกากของเสียบริเวณคลองชลประทาน คลองน้ำหู อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
- 3) การลักลอบทิ้งกากของเสีย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

อุบัติเหตุสารเคมี

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้รับการร้องขอจากสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อพัฒนางานเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (สสช.) ในการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบการตกค้างของสารเคมี กรณีเกิดกลิ่นเหม็นฉุนรุนแรง เนื่องจากการรื้อถอนอาคารเก็บสารเคมี เพื่อปรับภูมิทัศน์โดยการสร้างสวนหย่อม เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2552 ซึ่งมีผู้ป่วยจากการได้รับสัมผัสกลิ่นเหม็นดังกล่าวทั้งหมด 4 ราย (เข้าโรงพยาบาล 1 ราย) โดยมีอาการคอแห้ง แสบคอ มีน้ำมูก มีกลิ่นเหม็น นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีผื่นแดงขึ้นตามลำคอและต้นแขน โดยเฉพาะเมื่อมีเหงื่อออกจะมีอาการคันร่วมด้วย ทางศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว ในวันที่ 2 กันยายน 2552 พบว่าลักษณะของอาคารเป็นอาคารชั้นเดียว สำหรับเก็บสารเคมีและของเสียที่เกิดจากกระบวนการในห้องปฏิบัติการ พื้นที่ประมาณ 100 ตารางวา บริเวณโดยรอบติดอาคารคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาคารสำนักงาน สสช. โดยก่อนการรื้อถอนอาคารได้ย้ายถังบรรจุสารเคมีและของเสียจำนวนหนึ่งไปเก็บยังสถานที่จัดเก็บ ส่วนถังเหล็กขนาด 200 ลิตร จำนวน 1 ถัง ที่บรรจุของเหลวเกือบเต็ม ใสธันแบคไฮยอก แต่เนื่องจากถังเหล็กมีสภาพผุกร่อน จึงเป็นเหตุให้ของเสียที่บรรจุในถังดังกล่าวเกิดการรั่วไหล

ส่งกลิ่นเหม็นอย่างรุนแรง เจ้าหน้าที่จึงตัดสินใจขุดดินฝังกลบถังดังกล่าวเพื่อลดกลิ่นเหม็น

กรณีเนื้องาน

1. ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ตรวจวัดสภาพความเป็นอันตรายในบรรยากาศโดยใช้ Multiple Gas Detector โดยตรวจวัดเปอร์เซ็นต์การติดไฟ (%LEL) ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H₂S) และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ซึ่งจากผลการตรวจวัดพบไอระเหยของสารอินทรีย์รวม (VOCs) ที่ระดับความเข้มข้นในช่วง VOCs 7-8 ส่วนในล้านส่วน (ppm)
2. เมื่อประมวลผลจากข้อมูลประวัติการใช้และเก็บสารเคมี ลักษณะทางเคมี อาการป่วยของผู้ได้รับสัมผัส และข้อมูลการตรวจวัดสภาพความเป็นอันตรายในบรรยากาศข้างต้น คาดว่าสารเคมีดังกล่าวเป็นกลุ่มสารอินทรีย์ชนิดมีขี้ เนื่องจากมีคุณสมบัติละลายน้ำได้ จึงได้ใช้เครื่องมือตรวจวัดกลุ่มสารอินทรีย์เฉพาะชนิด

¹ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี

² นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

(Portable Infrared Spectrophotometer) ซึ่งจากการตรวจสอบพบสาร Ethyl ether ในบรรยากาศโดยรอบประมาณ 4-5 ppm และบริเวณพื้นที่ฝังกลบถึงบรรจุสารเคมีประมาณ 10-11 ppm

3. ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จาก สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อพัฒนางานเลี้ยงและใช้สัตว์เลี้ยงเพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (สสช.) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และองค์การทหารผ่านศึก

ผู้ดำเนินการรับจ้างรื้อถอนอาคาร เพื่อหาแนวทางแก้ไขเร่งด่วน โดยศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาระง่วน ดังนี้

3.1 ปรับพื้นที่บริเวณดังกล่าวประมาณ 4 ตารางเมตร จากนั้นใช้ผงถ่านกัมมันต์ (Activated carbon) โรยปิดทับหน้าดินหนาประมาณ 5 - 10 ซม. ดูดซับกลิ่นเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงานใกล้เคียง

3.2 ใช้ผ้าใบพลาสติกกันน้ำปิดคลุมเพื่อป้องกันฝนชะล้างผงถ่านกัมมันต์และป้องกันไม่ให้ของเสียดังกล่าวละลายน้ำเพิ่มขึ้น เพราะเกรงว่าสารเคมีที่ปนเปื้อนอาจไหลซึมลงสู่ น้ำใต้ดิน

4. จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ สสช. เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2552 ทราบว่าได้นำผงถ่านกัมมันต์และผ้าใบพลาสติกมาปิดคลุมแล้วและยังคงมีกลิ่นเล็กน้อย แต่กรณีที่มีแดดจัดกลิ่นดังกล่าวจะเพิ่มมากขึ้น ขณะนี้ทาง สสช. ได้ว่าจ้างให้บริษัทอัครศิปรากการเป็นผู้ดำเนินการขุดและขนย้ายดินปนเปื้อนปริมาตรทั้งหมด 60 ตัน ไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และนำดินใหม่มาถมพร้อมทั้งปลูกหญ้าปกคลุมเรียบร้อยแล้ว

การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนจาก การเลี้ยงกุ้งขาวแวนาไม

นายครรชิต สุนทรการ¹ นายภาณุพันธ์ สมสกุล²

คณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 เห็นชอบกับมาตรการควบคุมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืด โดยให้ระงับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดทุกจังหวัด โดยมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในการระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืด และดำเนินการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้ฝ่าฝืนเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่น้ำจืดทั่วประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม

¹ ผู้อำนวยการส่วนบังคับการ 4
² นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ฝ่ายตรวจและบังคับการ

การประกาศใช้มาตรา 9 กำหนดบังคับใช้เฉพาะกุ้งกุลาดำ ซึ่งข้อบังคับดังกล่าวมิได้ครอบคลุมถึงกุ้งทะเลชนิดอื่น ๆ อาทิ กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งแชบ๊วย และ กุ้งตะกาด ที่มีการเพาะเลี้ยงในระบบความเค็มต่ำ ซึ่งต้องใช้น้ำเค็มในการเลี้ยงเช่นเดียวกับกุ้งกุลาดำ และจากการสำรวจเมื่อปี 2548 พบว่ามีการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมแทนการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่เดิม และพื้นที่น้ำจืดอื่นกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งหากไม่มีการจัดการหรือมาตรการป้องกันที่ดีเพียงพออาจเกิดการไหลซึมปนเปื้อนออกสู่ภายนอก ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ข้าว ทำให้เจริญเติบโตไม่ดีและมีเมล็ดลีบ เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเกิดความขัดแย้งทางสังคมที่ต้องมีการใช้น้ำร่วมกัน ทำให้มีปัญหาการแย่งน้ำจืด ตลอดจนมีปัญหาคูณภาพน้ำที่จะต้องใช้ในการอุปโภคและบริโภค

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย และกำหนดให้บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

กร่อยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งคำว่า “สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์น้ำกร่อยหรือสัตว์น้ำเค็มที่เพาะเลี้ยงในบ่อ เช่น กุ้ง ปู ปลา เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมทุกแห่ง ที่มีขนาดพื้นที่ต่ำกว่า 10 ไร่ และพื้นที่ตั้งแต่ 10 ไร่ขึ้นไป จะต้องควบคุมการระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะค่าความเค็ม (Salinity) จะมีค่าสูงกว่าความเค็มของแหล่งรองรับน้ำทิ้งในขณะนั้นได้ ไม่เกินร้อยละ 50 และจากการตรวจสอบข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบจากการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในพื้นที่จังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี ปรากฏว่าบ่อเพาะเลี้ยงกุ้งขาวมีการจัดการหรือมาตรการป้องกันที่ไม่ดีพอทำให้เกิดผลกระทบตามข้อร้องเรียนจริง โดยมีน้ำที่มีความเค็มเกินค่ามาตรฐานรั่วซึมผ่านดินลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือมีการระบายน้ำทิ้งที่มีค่าความเค็มเกินกว่ามาตรฐาน กรมควบคุมมลพิษจึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยออกคำสั่งให้เจ้าของฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาวจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบำบัดน้ำเสียทั้งหมดให้มีคุณภาพน้ำเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ผู้ประกอบการเลี้ยงกุ้งขาว ยังต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ให้ผู้มีอาชีพประกอบกิจการเลี้ยงกุ้งทะเลมาจดทะเบียน และขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีสาระสำคัญทั้งในเรื่องการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำทิ้ง เพื่อบำบัดน้ำจากบ่อเลี้ยงในขณะจับกุ้ง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่เลี้ยงกุ้งทั้งหมด รวมทั้งค่ามาตรฐานการปล่อยน้ำทิ้งและเลน ซึ่งผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนการจดทะเบียนและการอนุญาตได้ ซึ่งรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของกรมประมงบางส่วนยังได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในการควบคุมมลพิษจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยอีกด้วย

สายด่วน 1650

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดูแลแจ้งเหตุฉุกเฉินจากอุบัติเหตุสารเคมี
จับแจ้งเรื่องร้องเรียนมลพิษ
ให้บริการข้อมูลการตรวจค่าสารเคมีในอากาศ

บริการ ลดโลกร้อน กับอุทัยเขียว
คลินิกไอเสียมาตรฐาน
บริการคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

ผู้รับ

